

**«MAKROIQTISODIY TAHLIL VA PROGNOZLASH» FANIDAN
TALABALAR**

**MUSTAQIL ISHLARINI TASHKIL ETISH,
NAZORAT QILISH VA BAHOLASH BO'YICHA
USLUBIY KO'RSATMA**

**5230100 – Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) yo'nalishi
bakalavr talabalari uchun**

G.G.BOBOYEVA, I.N.NIYOZOVA

BUXORO -2020

Buxoro davlat universiteti, Iqtisodiyot kafedrasida o'qituvchilari G.G.Boboyeva, I.N.Niyozova 5230100- Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) yo'nalishi bakalavr bosqichida tahsil olayotgan talabalar uchun "Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash" fanidan talabalar mustaqil ishlarini tashkil etish, nazorat qilish va baholash bo'yicha uslubiy ko'rsatma. B.:BuxDU, 2021yil. 12 bet.

Uslubiy ko'rsatma Buxoro davlat universiteti O'quv-uslubiy Kengashining 2020 yil "28" avgustdagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

Annotatsiya:Ushbu ko'rsatmada "Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash" fanidan belgilangan mustaqil ish mavzulari, mustaqil ish turlari, ularni bajarish va baholash tartibi, foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati keltirilgan.

Taqrizchilar:

- 1.Raxmatullayeva F.M., BuxDU, "Iqtisodiyot" kafedrasida dotsenti, i.f.n.
- 2.Xasanova G.Dj., BuxMTI, "Menejment" kafedrasida dotsenti, i.f.n.

Uslubiy ko'rsatma: Buxoro davlat universiteti "Iqtisodiyot" kafedrasida yig'ilishida muhokama qilingan va tavsiya etilgan. (1-sonli bayonnoma, 11-avgust, 2020yil)

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM
VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI

« IQTISODIYOT » KAFEDRASI

**«MAKROIQTISODIY TAHLIL VA PROGNOZLASH» FANIDAN
TALABALAR**

**MUSTAQIL ISHLARINI TASHKIL ETISH,
NAZORAT QILISH VA BAHOLASH BO‘YICHA**

USLUBIY KO‘RSATMA

Tuzuvchi:

G.G.Boboyeva– BuxDU “Iqtisodiyot” kafedrası o‘qituvchisi.

I.N.Niyozova– BuxDU “Iqtisodiyot” kafedrası o‘qituvchisi.

1.Kirish

«Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fanidan talabalar referat va mustaqil ishlarini tashkil etish, nazorat qilish va baholash bo'yicha tayyorlangan ushbu uslubiy ko'rsatma bakalavriat bosqichi barcha iqtisodiy ta'lim yo'nalishi 3-kurs talabalarining mazkur fandan mustaqil ishini tashkil etish va nazorat qilishda foydalanish uchun tavsiya etiladi.

Mustaqil ishning o'ziga xosligi shundaki, o'quv faoliyatining bu qismi talabalarning mustaqil faolligi hamda tegishli professor-o'qituvchilarning nazorati asosida tashkil etilib, o'quv rejada semestrlar bo'yicha belgilangan soatlar hajmiga ko'ra amalga oshiriladi.

Mazkur uslubiy ko'rsatmada talabalar referat va mustaqil ishlarining asosiy shakllari va ularning mazmuni, mustaqil ishni amalga oshirishda talaba bajarishi lozim bo'lgan vazifalar, mustaqil ishni bajarish bo'yicha maslahatlarni tashkil etish, ularni nazorat qilish va baholash tartibi bayon etilgan.

2.Talabalar referat va mustaqil ishlarining mazmuni va asosiy shakllari

«Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fani bo'yicha talabalar referat va mustaqil ishlarini tashkil etish ularda iqtisodiy bilim, dunyoqarash, ijtimoiy faollik va mustaqil fikrlashni shakllantirishga qaratilgan tadbirlar tizimini o'z ichiga oladi. U o'quv rejasi va fanlar dasturlarida ko'zda tutilgan zarur bilimlar va ko'nikmalarning talabalar tomonidan oqilona, kam vaqt va kuch sarflab o'zlashtirilishini ta'minlaydi.

«Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fanini o'qitish jarayonini takomillashtirish, talabaning qiziqishlarini, anglash faolligini va mustaqil ishlarini rivojlantirish yo'nalishida boradi, bunda ijodiy fikrlash, mustaqil o'qish, ko'nikma va layoqatlari shakllanadi.

Talaba mustaqil ishi – muayyan fandan o'quv dasturida belgilangan bilim, ko'nikma va malakaning ma'lum bir qismini talaba tomonidan fan o'qituvchisi maslahati va tavsiyalari asosida auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'zlashtirishga yo'naltirilgan tizimli faoliyatdir.

Mustaqil ishni bajarishdan **asosiy maqsad** – «Iqtisodiyot» kafedrasida professor-o'qituvchilarining bevosita rahbarligi va nazorati ostida talabalarni semestr davomida fanni uzluksiz o'rganishini tashkil etish, olingan bilim va ko'nikmalarni yanada mustahkamlash, kelgusidagi darslarga tayyorgarlik ko'rish, aqliy mehnat madaniyatini, yangi bilimlarni mustaqil ravishda izlab topish va qabul qilishni shakllantirish hamda ushbu tariqa universitetda raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashga erishishdan iborat.

Mustaqil ish uchun beriladigan topshiriqlarning shakli va hajmi, qiyinchilik darajasi semestr-dan-semestrga ko'nikmalar hosil bo'lishiga muvofiq ravishda o'zgarib, oshib borishi lozim. Ya'ni, talabalarning topshiriqlarni bajarishdagi mustaqilligi darajasini asta-sekin oshirib, ularning topshiriqlarni bajarishga tizimli va ijodiy yondoshishga o'rganib borishi kerak.

«Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fani bo'yicha talabalar mustaqil ishini tashkil etishda talabaning akademik o'zlashtirish darajasi va qobiliyatini hisobga olgan holda **quyidagi shakllardan** foydalanish mumkin:

- fanning ayrim mavzularini o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish, o'quv manbalari bilan ishlash;
- seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rib borish;
- belgilangan mavzular bo'yicha referat tayyorlash;
- testlar yechish;
- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish bo'yicha keyslar yechish;
- munozarali savollar va topshiriqlarga tayyorgarlik ko'rish;
- talabalarning ilmiy jamiyatlari va to'garaklarida ishtirok etish;
- ko'rgazmali vositalar tayyorlash;
- kurs ishi (loyihalari)ni bajarish;
- hisob-kitob va grafik ishlarini bajarish;
- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza matnlarini tayyorlash;

- axborot resurs markazida belgilangan mavzular bo'yicha nazariy, amaliy va statistik ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va muayyan tizimga solish;

- belgilangan mavzular bo'yicha zamonaviy axborot texnologiyalari yordamida taqdimot materiallari tayyorlash;

- talabalar yotoqxonasiidagi ma'naviyat xonasi, kutubxona, zamonaviy axborot texnologiyalar markazi imkoniyatlaridan foydalanilgan holda mustaqil o'qish jarayonlarida ishtirok etish;

- fakultativlar va maxsus seminarlar ishlarida ishtirok etish;

- kafedralar va fakultetlarning ilmiy hamda ilmiy-uslubiy ishlarida ishtirok etish va boshqalar.

Talabalarining mustaqil ishi ta'lim va tarbiyaning shunday vazifalariga bo'ysundirilganki, butun o'quv jarayoni to'raligicha talabalar tomonidan faol, ongli, puxta va tizimli ravishda fan asoslarini o'zlashtirish va ularda iqtisodiy dunyoqarashni shakllantirish imkonini beradi. Bu vazifalar ta'lim jarayoni va shaxsni shakllantirish qonuniyatlarini bilmasdan va foydalanmasdan turib hal qilinishi mumkin emas. Ularning mazmuniga qisqacha to'xtalib o'tamiz.

Mavzuni mustaqil o'zlashtirish. Fanning xususiyati, talabalarining bilim darajasi va qobiliyatiga qarab ishchi o'quv dasturiga kiritilgan alohida mavzular talabalarga mustaqil ravishda o'zlashtirish uchun topshiriladi. Bunda mavzuning asosiy mazmunini ifodalash va ochib berishga xizmat qiladigan tayanch iboralar, mavzuni tizimli bayon qilishga xizmat qiladigan savollarga e'tibor qaratish, asosiy adabiyotlar va axborot manbalarini ko'rsatish lozim.

Topshiriqni bajarish jarayonida talabalar mustaqil ravishda o'quv adabiyotlaridan foydalanib, ushbu mavzuni konspektlashtiradilar, tayanch iboralarning mohiyatini anglagan holda mavzuga taalluqli savollarga javob tayyorlaydilar. Zarur hollarda (o'zlashtirish qiyin bo'lsa, savollar paydo bo'lsa, adabiyotlar yetishmasa, mavzuni tizimli bayon eta olmasa va h.k) o'qituvchidan maslahatlar oladilar. Mustaqil o'zlashtirilgan mavzu bo'yicha tayyorlangan matn o'qituvchiga himoya qilish orqali topshiriladi.

O'quv jarayonining ajralmas tarkibiy qismi bo'lgan «Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fani bo'yicha mustaqil ishlar ko'proq referatlar ko'rinishida bo'lib kelmoqda. Referat talabalar ilmiy ishlarining birinchi shaklidir. Talabalar ilmiy ijodi o'quv jarayonlaridan biri sifatida o'qitish, bilim berish va tarbiyalash vazifalarini bajarishda o'z xususiyatlariga ega. Talaba tadqiqot faoliyatiga jalb qilinib, ilmiy adabiyotlar bilan ishlash, statistik va boshqa materiallarni yig'ish, qayta ishlash va tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'ladi, o'rganilayotgan hodisani tanqidiy baholashga o'rganadi, nazariyani amaliyot bilan bog'laydi va h. k.

Agar referat tayyorlashning darslik bo'yicha tayyorlangan seminar mashg'ulotidagi chiqishga qaraganda mazmun va sifat jihatdan yuqoriligi hisobga olinsa, referat shubhasiz katta foyda keltiradi. Talaba auditoriya oldida referatda bayon qilingan qoidalarni himoya qilishga, yoqlashga tayyorlanishi kerak, innovatsion iqtisodiyotni o'rganishda bu muhim ahamiyatga ega.

Referat - bu talabalar mustaqil ishlarining samarali shakllaridan biridir. Mazkur shakl talaba tomonidan referat mavzusini tanlash, unda yoritiladigan masalalar mazmunini oldindan rejalashtirish, referatni tayyorlash va muhokama qilishning barcha bosqichlarida kafedra professor-o'qituvchilarining tashkiliy-uslubiy yordami va maslahati asosidagina samarali amalga oshishi mumkin. Bu yerda o'qituvchi tomonidan talabalarining referat ishlariga rahbarlik qilish qanchalik batafsil va malakali amalga oshirilganligi va referatlarga talabalar mezoni qanchalik to'g'ri qo'yilganligi albatta, hal qiluvchi ahamiyatga ega. Topshiriq talabalarining referat yozish ko'nikmalarini, ilmiy qiziqishlari va bilim darajasini hisobga olgan holda berilishi juda muhim.

Ko'rgazmali vositalar tayyorlash. Talabaga muayyan mavzuni bayon qilish va yaxshiroq o'zlashtirish uchun yordam beradigan ko'rgazmali materiallar tayyorlash vazifasi topshiriladi. Mavzu o'qituvchi tomonidan aniqlanib, talabaga ma'lum ko'rsatmalar, yo'l-yo'riqlar beriladi. Ko'rgazmali vositalarning miqdori, shakli va mazmuni talaba tomonidan mustaqil tanlanadi. Bunday vazifani bir mavzu bo'yicha bir necha talabaga yoki talabalar guruhiga topshirish ham mumkin.

Mavzu bo'yicha testlar, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash.

Talabaga mustaqil ish sifatida muayyan mavzu bo'yicha testlar, qiyinchilik darajasi har xil bo'lgan masalalar va topshiriqlar, munozaraga asos bo'ladigan savollar tuzish vazifasi topshiriladi.

Bunda o'qituvchi tomonidan talabaga testga qo'yiladigan talablar va uni tuzish qonun-qoidalari, qanday maqsad ko'zda tutilayotganligi, muammoli savollar tuzishda mavzuning munozarali jihatlarini qanday ajratish lozimligi, topshiriqlarni tuzish usullari bo'yicha yo'l-yo'riq beriladi.

Ilmiy maqola, tezislar va ma'ruzalar tayyorlash. Talabaga biron-bir mavzu bo'yicha (mavzuni talabaning o'zi ham tanlashi mumkin) ilmiy maqola, tezis yoki ma'ruza tayyorlash topshirilishi mumkin. Bunda talaba o'quv adabiyotlari, ilmiy-tadqiqot ishlari, dissertatsiyalar, maqola va monografiyalar hamda boshqa axborot manbalaridan mavzuga tegishli materiallar to'playdi.

Talabalarning ilmiy-nazariy konferentsiyalari ham talabalar mustaqil ishlarining shakllaridan biridir. Kafedra professor-o'qituvchilari talabalar ilmiy-nazariy konferentsiyasini tashkil etish orqali o'z ishini guruhning kasbiy yo'naltirilganligini, a'zolarining yosh tarkibini, qiziqishlarini hisobga olib, tabaqalashgan holda tashkil qilishi kerak. Faqat shu holdagina talabalarning konferentsiyani o'tkazishda faol ishtiroki va manfaatdorligi ta'minlanadi. Talabalarning ilmiy-nazariy konferentsiyalarini bosqichma-bosqich o'tkazish maqsadga muvofiqdir. «Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» iqtisodiyot fani bo'yicha talabalarning ilmiy-nazariy konferentsiyalarini quyidagi bosqichlarda amalga oshirish maqsadga muvofiqdir:

1-bosqich – fan o'qitilayotgan barcha o'quv guruhlarida konferentsiyalarni o'tkazish;

2-bosqich – har bir guruhda tanlab olingan talabalarning eng yaxshi ma'ruzalarini fakultet va fakultetlararo konferentsiyaga taqdim etish va o'tkazish;

3-bosqich – fakultetlararo konferentsiyada tanlab olingan eng yaxshi ma'ruzalarni umumuniversitet ilmiy-nazariy konferentsiyasiga taqdim etish.

Butun guruhlar uchun yagona bo'lgan konferentsiya mavzusini tasdiqlab, talabalarning ma'ruza va chiqishlarini guruhlarining qiziqishlariga qarab ixtisoslashtirish mumkin.

3. Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etishning asosiy tamoyillari

Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etishda «Talabalar mustaqil ishini tashkil etish va nazorat qilish» bo'yicha yo'riqnomada belgilangan quyidagi asosiy tamoyillarga rioya qilish maqsadga muvofiqdir:

1. Talabalar mustaqil ishlarini ikki ko'rinishda – auditoriyada va auditoriyadan tashqarida tashkil etish.

2. Talabalar mustaqil ishlarini tizimli ravishda, ya'ni bosqichma-bosqich, oddiydan murakkabga qarab tashkil etilishini ta'minlash.

3. Talabalar mustaqil ishlarining shakli va hajmini belgilashda quyidagi muhim jihatlarga e'tibor qaratish:

- talabaning o'qish bosqichi;

- muayyan fanning o'ziga xos xususiyati, o'zlashtirishdagi qiyinchilik darajasiga;

- talabaning qobiliyati, nazariy va amaliy tayyorgarlik darajasiga;

- fanning axborot manbalari bilan ta'minlanganlik darajasiga;

- talabaning axborot manbalari bilan ishlay olish darajasiga;

- mustaqil ish uchun topshiriqlar kursdan-kursga o'tish bilan shakl va hajm jihatidan o'zgarib borishiga;

- mustaqil ish fan xususiyati hamda talabaning akademik o'zlashtirish darajasiga va qobiliyatiga mos holda tashkil etish.

4. Mustaqil ishni amalga oshirishda talaba bajarishi lozim bo'lgan vazifalar

Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etishda quyidagi vazifalarni bajarishlari lozim:

- yangi bilimlarni mustaqil tarzda puxta o'zlashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;
- zarur ma'lumotlarni izlab topish uchun qulay usullarni va vositalarni aniqlash;
- axborot manbalaridan samarali foydalanish;
- an'anaviy o'quv va ilmiy adabiyotlar hamda me'yoriy hujjatlar bilan ishlash;
- elektron o'quv va ilmiy adabiyotlar va ma'lumotlar banki bilan ishlash;

- Internet tarmog'idan maqsadli foydalanish;
- ma'lumotlar bazasini tahlil etish;
- ish natijalarini ekspertizaga tayyorlash va ekspert xulosasi asosida qayta ishlash;
- topshiriqlarni bajarishda tizimli va ijodiy yondashish;
- ishlab chiqilgan yechim, loyiha yoki g'oyani asoslash va mutaxassislar davrasida himoya qilish.

5. Talabalar mustaqil ishi bo'yicha maslahatlarni tashkil etish tartibi

Talabalar mustaqil ishi bo'yicha maslahatlar darsi auditoriyadan tashqarida amalga oshirishga mo'ljallangan mustaqil ishlarni bajarish yuzasidan tegishli yo'llanmalar berish va uning bajarilishini nazorat qilib borish maqsadida tashkil qilinadi.

Talabalar mustaqil ishi bo'yicha maslahatlar darsi fanning kalendar-tematik rejasiga muvofiq o'tkaziladi. «Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash» fani bo'yicha talabalarning mustaqil ish mavzulari va mazmuni, ularni bajarish yuzasidan hisobot shakllari quyidagi jadvalda keltirilgan:

T/r	Mavzu nomlari	Mashg'ulot turi	Ajratilgan vaqt	Talaba mustaqil ishi mavzusi va mazmuni	Hisobot shakli
1.	“Makroiqtisodiy tahlil va prognozlash” fanining maqsadi va vazifalari	Ma'ruza	4	Makroiqtisodiy tahli va prognozlash fanining maqsad va vazifalarini o'rganish	Referat yozish
		Seminar	4	“Makroiqtisodiy tahli va prognozlash” fanining O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi muammolarini bilish va hal etishdagi ahamiyati	Testlar tuzish
2.	Makroiqtisodiy tahlilning uslubiyoti va usullari	Ma'ruza	4	O'zbekiston Respublikasida faoliyat yurituvchi yirik ishlab chiqarish korxonalari va ularning iqtisodiy ko'rsatkichlari tahlili haqida ma'lumotlar to'plash	Statistik ko'rsatkichlar bo'yicha konspekt qilish
		Seminar	4	Makroiqtisodiy tahlilning uslubiyoti va usullarini o'rganish	Ma'lumot to'plash
3.	Makroiqtisodiy tahlil va prognozlashning axborot ta'minoti	Ma'ruza	4	Prognozlashtirish va makroiqtisodiy tadqiqotlar institute tarixini va vazifalarini o'rganish	Ma'lumot to'plash
		Seminar	4	Makroiqtisodiy tahlil va prognozlashning axborot ta'minoti manbalarini o'rganish	Test tuzish
4.	Real sektorning makroiqtisodiy tahlili	Ma'ruza	4	Real sektor va uning tahlili to'g'risida ma'lumotlar o'rganish	Ma'lumot to'plash
		Seminar	4	Real sektorning makroiqtisodiy tahlili haqida	Ma'lumot to'plash

				statistic ko'rsatkichlarni yig'ish, o'rganish	
5.	To'lov balansining iqtisodiy tahlili	Ma'ruza	4	To'lov balansi va uning tarkibini o'rganish.	Ma'lumotlar to'plash
		Seminar	4	To'lov balansi va uning iqtisodiy tahlilini o'rganish.	Ma'lumot to'plash
6.	Budjet-soliq sektorining iqtisodiy tahlili	Ma'ruza	4	«O'zbekiston Respublikasini taraqqiy ettirishning 2017-2021 yillarga mo'ljallangan Harakatlar strategiyasini» mustaqil o'rganish	Ko'rgazmali qurollar
		Seminar	4	O'zbekistonning Budjet-soliq siyosatiga oid ma'lumotlarni o'rganish, islohotlarni anglash.	Ma'lumot to'plash
7.	Pul-kredit sektorining iqtisodiy tahlili	Ma'ruza	4	Pul-kredit sektorining iqtisodiy tahliliga oid ma'lumotlarni o'rganish	Ma'lumot to'plash
		Seminar	4	Mamlakatimizda Pul kredit sektorida amalga oshirilayotgan islohotlar mazmun mohiyatini o'rganish	Referat yozish
8.	Ishsizlik va inflatsiya darajasining iqtisodiy tahlili	Seminar	4	Ishsizlik va inflatsiya darajasining iqtisodiy tahlilini o'rganish	Ma'lumotlar to'plash
9.	Makroiqtisodiy prognozlashning mohiyati, predmeti va ob'ekti	Seminar	5	Prognozning rejadan farqli tomonlarini tahliliy usullar yordamida o'rganish	Ma'lumotlar to'plamini tayyorlash
10.	Ijtimoiy-iqtisodi jarayonlarini prognozlash usullari	Ma'ruza	5	Ekspert baholash metodlarini amalda qo'llash to'g'risida internet ma'lumotlarini to'plash	Taqdimot slaydlari
		Seminar		Faktografik metodlar va ularning qo'llanish holatlari haqida ma'lumotlarni o'ranish	Esse tayyorlash
11.	Makroiqtisodiy prognozlash modellari	Ma'ruza	5	Leontyevning Ishlab chiqarish-xarajatlar modeli va uning prognozlashda qo'llanilishiga oid amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish	Masalalar bajarib kelish
		Seminar		Solou modeli va uning iqtisodiy o'sishni prognozlashdagi ahamiyatiga oid ma'lumotlarni o'rganish	Taqdimot tayyorlash

12.	Iqtisodiy o‘rinishni prognozlash	Seminar	5	Iqtisodiy o‘rinishni prognozlashda qo‘llaniladigan usullar haqida ma‘lumotlarni o‘rganish	Masalalar bajarish
13.	Ilmiy texnik taraqqiyotni prognozlash	Ma‘ruza	5	Ilmiy texnik taraqqiyotni prognozlash to‘g‘risida internet ma‘lumotlarini to‘plash	Referat tayyorlash
		Seminar		Ilmiy texnik taraqqiyotni prognozlashda qo‘llaniladigan usullar haqida ma‘lumotlarni o‘rganish	Testlar tuzib kelish
14.	Ijtimoiy jarayonlar va aholi turmush darajasining o‘rinishni prognozlash	Ma‘ruza	5	Aholi turmush darajasi yuqori va past darajaga ega bo‘lgan xorij mamlakatlari ma‘lumotlarini o‘rganish	Taqdimot tayyorlash
		Seminar		Aholi turmush darajasining o‘rinishni prognozlashda qo‘llaniladigan usullar haqida ma‘lumotlarni o‘rganish	
15.	Demografik jarayonlarni prognozlash	Ma‘ruza	5	Demografik jarayonlarni prognozlashda qo‘llaniladigan usullar haqida ma‘lumotlar yig‘ish	Masalalar bajarish, taqdimot tayyorlash
		Seminar		Yevropa mamlakatlaridagi demografik holat va unga nisbatan davlatlarning yuritayotgan siyosatlarini o‘rganish	
16.	Tarmoqning iqtisodiy rivojlanishini prognozlash	Ma‘ruza	5	Tarmoqning iqtisodiy rivojlanishini prognozlashning mazmunini o‘rganish	Referat tayyorlash
		Seminar		Tarmoqning iqtisodiy rivojlanishini prognozlash usullarini o‘rganish	

Maslahat darsi tegishli fan o‘qituvchisi tomonidan o‘tkaziladi.

Fan o‘qituvchisi maslahat darsida quyidagi ishlarni amalga oshiradi:

- talabalar mustaqil ishlari topshiriqlarini bajarish yuzasidan tegishli yo‘llanma beradi.
- topshiriqni bajarish rejasini tuzishga yordamlashadi;
- tegishli adabiyotlar axborot manbalarini tavsiya qiladi;
- talabalar mustaqil ishlari yuzasidan tayyorlangan ishlanma, hisobot, referat, hisob-kitob va topshiriq natijalarini qabul qiladi hamda baholaydi.

Talabalar mustaqil ishi bo‘yicha maslahatlar o‘quv jarayonining 1 va 2 smenada tashkil etilishiga qarab talabalarining darsdan bo‘sh vaqtlarida dars jadvaliga kiritiladi.

6. Talabalar mustaqil ishlarini nazorat qilish va baholash tartibi

Mustaqil ishlarining bajarilishi “Talabalar bilimini nazorat qilish va baholashning reyting tizimi Nizomi” talablari asosida nazorat qilinadi va baholanadi. Mustaqil ishlarini baholash mezonlari talabalarga o‘quv yili boshlanishi oldidan uslubiy materiallar bilan birgalikda tarqatiladi.

Talabalar mustaqil ishlarini baholash fan bo‘yicha ishlab chiqilgan quyidagi reyting baholash tizimi orqali ifodalanadi:

a) agar mustaqil ish yozma tarzda o‘tkazilsa - baholash tartibi

Baho	Baholash mezonlari
a‘lo	Savollarga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilgan bo‘lsa, savollarning asl mohiyati yoritilgan bo‘lsa, misollar bilan fikrini to‘ldirsa, mustaqil mushohada kiritisa, atama va formulalardan to‘g‘ri foydalanilgan bo‘lsa
Yaxshi	Savollarga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilgan bo‘lsa, savollarning asl mohiyati yoritilgan bo‘lsa, misollar bilan fikrini to‘ldirsa, mustaqil mushohada kiritisa, lekin atama va formulalardan to‘g‘ri foydalanishda sodda xatoliklarga yo‘l qo‘ysa
Qoniqarli	Savollarga to‘g‘ri va to‘liq javob yozilgan bo‘lsa, savollarning asl mohiyati yoritishga intilgan bo‘lsa, misollar bilan fikrini to‘ldirmasa, mustaqil mushohadasi bo‘lmasa, atama va formulalardan foydalanishda ko‘p xatoliklarga yo‘l qo‘ysa
Qoniqarsiz	Savollarga noto‘g‘ri javob yozilgan bo‘lsa, ularning mohiyatini yoritmasdan qoldirgan bo‘lsa, misollar bilan dalillamas

b) agar mustaqil ish taqdimot tayyorlash, SWOT-tahlil o‘tkazish, ma‘lumot to‘plash va tahlil qilish tarzida o‘tkazilsa - baholash tartibi

Baho	Baholash mezonlari
A‘lo	Talab darajasida rasmiylashtirilgan Mavzuga mos reja tuzilgan Rejaga rioga qilib matn yozilgan Ta‘lim yangiliklarini o‘z ichiga olgan Fikr misollar bilan dalillangan Matnda jadval, diagramma, formulalar bor Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati to‘liq
Yaxshi	Mavzuga mos reja tuzilgan Rejaga rioya qilib matn yozilgan Ta‘lim yangiliklarni o‘z ichiga olgan Fikr misollar bilan dalillash etarli emas Matnda, jadval, diagramma, formula kam Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati to‘liq ko‘rsatilmagan
Qoniqarli	Mavzuga mos reja tuzilgan Rejaga rioga qilib matn yozilgan Ta‘lim yangiliklarni o‘z ichiga olmagan Fikr misollar bilan dalillash kam Matnda, jadval, diagramma, formuladan deyarli foydalanilmagan Adabiyotlar juda kam

Qoniqarsiz	Qo'yilgan masalaning ayrim qirralari yoritilgan bo'lsa, hajm jihatdan juda kam bo'lsa, lekin muammoni qisman yoritib bilgan bo'lsa, reja mavzuga unchalik mos bo'lmasa, ayrim xatolarga yo'l qo'yilgan bo'lsa, mavzusidan keskin chetga chiqishlar bo'lsa va ko'rilayotgan masalaga bag'ishlanmagan bo'lsa, u talabga javob bermaydi
------------	--

7. Adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining "Oliy ta'lim muassalarida talabalar bilimni baholashning reyting tizimi to'g'risida"gi buyrug'i, 2009 yil 30 sentyabr, 217-son.
2. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2009 yil 14 avgustdagi 286-sonli "Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etish to'g'risida"gi buyrug'i.
3. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2009 yil 14 avgustdagi 286-sonli buyrug'iga 1-ilova. "Talabalar mustaqil ishlarini tashkil etish va nazorat qilish" bo'yicha yo'riqnomasi.
4. Фатхудинов Р. А. "Инновационный менеджмент" М. ЗАО Бизнес школа «Интел-Синтез» 2008 г.
5. Балабанов И.Т. «Инновационный менеджмент» М. «Питер» 2001
6. Ильенкова Л.Д. "Инновационный менеджмент" М. 1999 г.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.- T. O'zbekiston, 2017 -46b.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-sonli "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirishning harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 17-yanvardagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari Harakatlar Strategiyasini "Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili"da amalga oshirishga oid Davlat Dasturi to'g'risida"gi PF-5635- Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. "Xalq so'zi" gazetasi, 2018- yil 29- dekabr
5. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollarga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar', №11.
6. Axmedov D.Q., Ishmuxamedov A.E., Jumayev Q.X., Djumayev Z.A. Makroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T.: «O'zbekiston yozuvchilar uyushmasining Adabiyot jamg'armasi nashriyoti», 2004. -240 bet.
7. N.Maxmudov, H.Hakimov. "Makroiqtisodiy tahlil" fanidan O'quv-uslubiy majmua.-Toshkent: Iqtisodiyot.-2018 y. – 308 bet.
8. Марьганова Е.А., Шапиро С.А. Макроэкономика. Экспресс курс.: Учебное пособие- М.: КПОРУС, 2010.-302 с.
9. Dornbush R. "Macroeconomics" - Boston. McGraw-Hill, 2001.,- 574 p.

10.Статистический ежегодник регионов Узбекистана. 2017. –Т.: ГОМСТАТ Узбекистана. 2018. - 130 стр.

Internet saytlari

www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining rasmiy sayti.

www.uza.uz – O'zbekiston Respublikasi Milliy Axborot Agentligi rasmiy sayti.

www.ceep.uz – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot vazirligi huzuridagi Samarali iqtisodiy siyosat markazi rasmiy sayti.

www.internetindicators.com – Iqtisodiy indikatorlar Internet veb-sayti.

www.gov.uz.O'zbekiston Respublikasi hukumat portali

www.norma.uz.- O'zbekiston Respublikasi Qonunchiligi sayti

www.minfin.uz.-

www.wto.uz.

www.imf.uz.

www.economy.uz.

www.ereport/ru.-

[www. catback.ru](http://www.catback.ru)- научные статьи и учебные материалы по экономике